

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 22. 3. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/00001, PGO-RPMS/2023/00187

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnety na preverenie evidované pod č. PGO-RPMS/2023/00001 a č. PGO-RPMS/2023/00187 smerujúce voči vysielaniu televíznej programovej služby TV MARKÍZA vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o. a uznala podnety na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnené**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľom podnetov výsledok preverenia podnetov.

T: 3. 4. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby

dňa 22. 3. 2023

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/00001 zaevidovaný dňa 3. 1. 2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Televízne noviny
Deň a čas vysielania: 1. a 2. 1. 2023 o 19:00 h
Označenie podľa JSO: -

* * * * *

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/00187 zaevidovaný dňa 20. 1. 2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Reflex
Deň a čas vysielania: 19. 1. 2023 o 17:31 h
Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: TV MARKÍZA
Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o.
Číslo licencie: TD/17

Dátum: 15. 3. 2023

OBSAH PODNETOV:

Prvý podnet zo dňa 3. 1. 2023:

„V dňoch 1. a 2.1.2023 Televízia Markíza v hlavnej spravodajskej relácii o 19 tej odvysielala reportáž o vražde ženy v Nitre, v rámci ktorého bol opakovane zverejnený zvukovo obrazový záznam prenasledovanej ženy, ktorá mala byť následne zavraždená obzvlášť surovým spôsobom. Na zázname je zreteľne počuť zúfalý krik prenasledovanej ženy o pomoc. Človek nemusí byť súdnym znalcom z psychológie, či psychiatrie, aby si vedel predstaviť devastačné dopady takéhoto záznamu na psychický stav príbuzných obete. Z praxe sú všeobecne známe prípady, kedy aj po rokoch náhodne vzhliadnutý obdobný podnet vyvolá zásadné zhoršenie psychického stavu príbuzného.

Z povahy veci musí byť TV Markíza známa aplikačná prax ako Rady pre mediálne služby, tak aj aplikačná prax obdobných dohľadových orgánov v štátoch OBSE. Pričom odvysielaním príspevku dala jasne najavo, že Radu pre mediálne služby má za orgán banánovej republiky. Na základe toho podávam tento podnet, pričom očakávam, že svojej vyššie uvedenej povesti tentokrát nedostojíte.“

Druhý podnet zo dňa 20. 1. 2023:

„Dobrý deň, chcem upozorniť na Markízu, ako neustavične, púšťajú, zostrih videá z Michaloviec, ako žena kričí o pomoc, a vrah ju naháňa, chcem upozorniť na priebeh pušťania pre rodinu zosnulej a blízkych, je to drzosť, hanba a provokácia k ďalším občianskym sporom, preto vás žiadam, ako občan okamžite zastaviť pušťania, smrteľného videa zo zvukovým záznamom. Od 17.30- 17.45hod. bola video pustené, tak 6krat“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len ZMS):

§ 61 Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti

1) Obsahová služba, ktorú poskytuje vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, musí rešpektovať ľudskú dôstojnosť, najmä nesmie

d) bezdôvodne zobrazovať scény reálneho násillia, kde sa nenáležitou formou zdôrazňuje skutočný priebeh umierania alebo sa zobrazujú osoby vystavované fyzickému či psychickému utrpeniu, a to so zvláštnym ohľadom na obeť trestných činov alebo ich príbuzných spôsobom, ktorý sa považuje za neoprávnený zásah do ľudskej dôstojnosti.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Rade pre mediálne služby boli doručené dva podnety na vysielanie programovej služby TV MARKÍZA, ktoré sa týkali informácií o vražde ženy v Michalovciach na Nový rok.

Podávateľ prvého podnetu vyslovil námietky voči dvom častiam *Televíznych novín*, konkrétne voči príspevku *Tragédia v Michalovciach*, odvysielanom v tomto programe dňa 1. 1. 2023 a voči príspevku *Strach v meste*, odvysielanom dňa 2. 1. 2023. Podávateľ namietal, že opakované zverejnenie zvukovo-obrazového záznamu prenasledovanej ženy, na ktorom je (cit.): *...zreteľne počuť zúfalý krik prenasledovanej ženy o pomoc...* “ a ktorá bola následne zavraždená, mohlo mať (cit.): *„...devastačné dopady ... na psychický stav príbuzných obete...“*

O PROGRAME

Program *Televízne noviny* je hlavou spravodajskou reláciou TV MARKÍZA s vysielacím časom o 19:00 hod., ktorú samotný vysielateľ charakterizuje ako „Aktuálne a dynamické informácie z

*politickej a spoločensko-kultúrnej sféry z domova i zo zahraničia.*¹ Spravodajské reportáže ponúkajú denne aktuality a informácie z oblasti politiky a zo spoločensko-kultúrnej sféry. Program je univerzálny, t. j. vhodný pre všetky vekové kategórie, preto nebýva označený žiadnym piktogramom nevhodnosti. Vzhľadom na obsah a formu odvysielaného programu je možné toto zaradenie akceptovať.

V súvislosti s charakterom podnetu sme sporné odvysielanie záberov na napadnutú osobu a páchatel'a zachytených priemyselnou kamerou posudzovali z hľadiska možného zásahu do ľudskej dôstojnosti obete, ktorá sa v záberoch vyskytuje, a to podľa ustanovenia § 61 ods. 1:

Obsahová služba, ktorú poskytuje vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, musí rešpektovať ľudskú dôstojnosť, najmä nesmie

d) bezdôvodne zobrazovať scény reálneho násillia, kde sa nenáležitou formou zdôrazňuje skutočný priebeh umierania alebo sa zobrazujú osoby vystavované fyzickému či psychickému utrpeniu, a to so zvláštnym ohľadom na obeť trestných činov alebo ich príbuzných spôsobom, ktorý sa považuje za neoprávnený zásah do ľudskej dôstojnosti.

Príspevok ***Tragédia v Michalovciach*** odvysielaný v programe *Televízne noviny* dňa 1. 1. 2023 bol uvedený ako aktuálna informácia o brutálnom čine, ktorý sa stal len pred niekoľkými hodinami v Michalovciach.

O **19:05:17** hod. ho uviedol moderátor zo štúdia slovami: „*Tragicky sa začal nový rok na východe Slovenska. V Michalovciach našli dnes ráno na chodníku dobodanú ženu. Telo si všimla okoloidúca.*“

V samotnom príspevku (od cca **19:05:26** hod.) redaktorka podala základné informácie o prípade:

- ráno o pol šiestej došlo na ulici neďaleko centra k incidentu medzi mužom a ženou, pričom muž ženu naháňal,
- nehybné telo si na zemi všimla okoloidúca, ktorá išla do práce a zavolała záchranku,
- 46-ročná Michalovčanka mala na tele niekoľko bodných rán, ktoré boli nezlučiteľné so životom, čo potvrdila aj košická krajská policajná hovorkyňa,
- polícia miesto zdokumentovala a začala po páchatel'ovi intenzívne pátrať, pričom vyšetrovateľ na mieste začal trestné stíhanie pre trestný čin obzvlášť závažného zločinu vraždy.

K uvedeným informáciám boli okrem záberov hovoriacich na kameru (žena, ktorá našla mŕtvu, hovorkyňa krajského PZ, oslovené ženy) odvysielané zábery z ulice s vyšetrojúcimi policajtami, a tiež dva krátke záznamy z kamerového systému priamo z miesta činu, na ktoré poukázal podávajúci. Prvý bol odvysielaný hneď v úvode príspevku o cca **19:05:26** - čiernobiely záznam kamerových záberov v hornej časti obrazovky s titulkom *zdroj:sociálne siete*. Neskôr sú červeným kruhom vyznačené dve za sebou bežiacie osoby. Vo zvuku v závere zaznie krik ženy aj so slovom *Pomoc*. Druhý cca o **19:06:32** bol čiernobiely záznam kamerových záberov v hornej časti obrazovky s titulkom *zdroj:sociálne siete*. Cez cestu uteká človek - vyznačený v červenom kruhu, potom sa kúsok vráti, niečo zdvihne zo zeme a potom ďalej uteká. Vo zvuku pod týmto obrazom redaktorka hovorí, (cit.): „*Objasniť novoročnú tragédiu by mali pomôcť aj tieto kamerové záznamy, ktoré zachytili útočníka pri úteku...*“

Okrem redaktorských vstupov sa k danej udalosti v príspevku vyjadrili okoloidúca, ktorá našla nehybné telo, hovorkyňa krajského policajného zboru a svoj názor na prípad povedali aj

¹ Zdroj: https://www.markiza.sk/relacie/639610_televizne-noviny

dve respondentky ankety. V závere odznela informácia, že polícia po páchatel'ovi intenzívne pátra a k objasneniu prípadu by mali pomôcť aj odvysielané kamerové záznamy.

Okrem hovoriacich osôb bola v obraze zachytená činnosť polície a záchranárov a dva záznamy z mestskej kamery, ktoré zaznamenali dianie pred činom a po ňom. Zábery zachytávali dianie v tme a osoby na obraze boli nejasné, čiže identifikácia páchatel'a ani obeť nebola z nich zreteľná. Samotný priebeh usmrtenia ženy, alebo iné reálne násilie v príspevku zobrazené nebolo.

Druhý príspevok, na ktorý podávateľ poukázal, bol odvysielaný ako prvý v programe *Televízne noviny* dňa 2. 1. 2023 s názvom **Strach v meste**, pričom jeho uvedeniu predchádzala informácia vo výbere najdôležitejších správ „dnes uvidíte“. Pod slová moderátorky: „*Strach. V Michalovciach vrah, ktorý na Nový rok neďaleko bankomatu dobodal ženu, polícii stále uniká.*“ boli použité záznamy kamerových záberov z ulice s červeným kruhom vyznačenými dvoma utekajúcimi osobami, a potom so strihom na utekajúce osoby z iného pohľadu. Po prestrihu na miesto činu a činnosť policajtov sa vrátil čiernobiely obraz na záznamu z kamerového systému, na ktorom cez cestu utekal človek a v závere sa kúsok vrátil.

Po prehľade dvoch ďalších správ uviedli moderátori *Televíznych novín* príspevok **Strach v meste (19:00:56)**:

Zlatica Švajdová Puškárová zo štúdia: „*Polícia zatiaľ nemá vraha, ktorý na Nový rok v Michalovciach dobodal ženu.*“

Patrik Švajda: „*Informácie o páchatel'och, ktoré sa šíria na sociálnych sieťach, označila za nepravdivé, teda hoaxy.*“

Zlatica Švajdová Puškárová: „*Kriminalista ľudí upozorňuje, aby boli opatrní, kým je vrah na slobode. Reportáž nie je vhodná pre maloletých a citlivé povahy.*“

V samotnom príspevku redaktor divákov bližšie informuje o priebehu tragédie v Michalovciach: **19:01:16** V obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, červeným kruhom sú vyznačené dve za sebou bežiacie osoby. Vo zvuku počuť dva výkriky.

Redaktor po tomto zázname povie, že 46-ročná Erika si vybrala peniaze z bankomatu, pričom kamery zachytili, ako odchádza aj s mužom do bočnej uličky. Nič nenasvedčovalo tomu, že by ju ohrozoval (pričom v obraze sú ilustračné záznamy bankomatu a nôh chodcov na ulici).

19:01:30 V obraze záznam, kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, pričom vo zvuku počuť výkrik *Pomôc*.

Po druhom kamerovom zázname redaktor informuje o podrobnostiach prípadu, pričom v obraze sú zábery na policajtov a páskami vyznačené miesto činu:

- kamery zachytili ženu, ako uteká a kričí o pomoc,
- mŕtvu ju našli na chodníku okolo pol siedmej ráno,
- silvestrovskú noc mala prežiť so svojím priateľom v jednom z michalovských bytov,
- na Nový rok ich čakali Erikini rodičia.

V príspevku prehovorí aj otec obeť, ktorý nevie bližšie podrobnosti. Z ďalších slov redaktora a náčelníka mestskej polície vyplýva, že muž sledoval aj inú ženu, ktorá sa pred ním zamkla v poliklinike. Na anketovú otázku o bezpečnosti v meste odpovedia dvaja respondenti negatívne. V čase o **19:02:30** bola zobrazená v príspevku ďalšia časť kamerového záznamu, na ktorom vidieť dve postavy, jedna padá na zem, druhá sa nad ňou skláňa.

Redaktor s kriminalistom upozornia, že ak ešte nie je páchatel' chytený, môže byť nad'alej nebezpečný, lebo môže potrebovať peniaze alebo byť sexuálny agresor.

O **19:02:41** v obraze záznam z kamery, na ktorom vidieť postavu prechádzajúcu cez cestu, potom sa kúsok vráti. Náčelník mestskej polície informuje o zvýšenom monitorovaní kritických miest.

19:02:53 V obraze strih na čiernobiely obraz záznamu z inej kamery kamerového systému, na ktorom cez cestu uteká človek, potom sa kúsok vráti, niečo zdvihne zo zeme a ďalej uteká k chodníku. Divák sa ešte dozvie od redaktora a policajnej hovorkyne, že po vrahovi polícia pátra a vyšetrovateľ začal trestné stíhanie pre trestný čin vraždy.

Z analýzy príspevku vyplynulo, že v ňom bol na piatich krátkych záberoch z kamerového systému postupne (s prestrihmi na iné zábery) zachytený priebeh násilného činu (jedna osoba naháňa druhú, tá kričí, potom jedna osoba padá na zem, druhá sa nad ňu sklóní a v závere páchateľ uteká po ceste, pričom sa po niečo vracia). Zábery boli realizované v tme a osoby na nich boli zobrazené nejasne, pričom identifikácia obete ani páchateľa nebola zreteľná. V dvoch záznamoch, na ktorých páchateľ naháňal obeť, bol odvysielaný aj záznam zvuku – čiže bolo počuť výkriky a volanie o pomoc. Ani v tomto prípade konkrétny čin usmrtenia ženy alebo iné nenáležité formou zobrazené reálne násilie na záberoch nebolo.

Aj keď v danom príspevku bolo zobrazených viac záznamov z kamerového systému, nie je možné konštatovať, že by boli odvysielané bezdôvodne. Keďže išlo o ich uvedenie v spravodajskej relácii, bolo, podľa nášho názoru, ich odvysielanie relevantné, a to jednak z hľadiska informovania verejnosti o tragickej udalosti, ale aj z dôvodu, že páchateľ bol na úteku a mohol ohrozovať ďalších ľudí. Uvedené zábery mohli byť nápomocné pri identifikácii páchateľa. Myslíme si, že pri spracovaní aktuálnej informácie bol dostatočne vysvetlený kriminálny kontext útoku. Pred odvysielaním príspevku moderátorkou upozornený, že (cit.) „Reportáž nie je vhodná pre maloletých a citlivé povahy.“

Vyššie uvedené výsledky analýz ukázali, že oba monitorované príspevky, na ktoré vo svojom podaní poukázal podávateľ, mali informatívny charakter zodpovedajúci spravodajskému programu, bez zobrazenia reálneho násillia a bez zbytočného bulvarizovania. Podľa nášho názoru, oba boli aktuálne a svojím obsahom objektívne, nestranné a opodstatnené z dôvodu, že mohli pomôcť pri identifikácii páchateľa. Dôležitý je tiež fakt, že pred príspevkom *Strach v meste* odznelo aj upozornenie na nevhodné scény.

Kamerové záznamy z miesta činu z hľadiska kvantitatívneho výskytu s prihliadnutím na dĺžku príspevkov (*Tragédia v Michalovciach* v trvaní 83 sek. a *Strach v meste* v trvaní 113 sek.) predstavovali ich minimálnu časť. Myslíme si, že obsahom príspevkov, ani odvysielaním kamerových záznamov v nich, nedošlo k zásahu do ľudskej dôstojnosti obete, t. j. nedošlo ani porušeniu ustanovenia § 61 ods. 1 písm. d) ZMS.

ZÁVER:

Na základe výsledkov analýzy sa domnievame, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o. odvysielaním príspevkov *Tragédia v Michalovciach* v programe *Televízne noviny* dňa 1. 1. 2023 cca o 19:05 hod. a *Strach v meste* v programe *Televízne noviny* dňa 2. 1. 2023 cca o 19:01 hod. neporušil ustanovenie § 61 ods. 1 písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

* * * * *

Druhý podnet smeroval voči programu *Reflex* zo dňa 19. 1. 2023, ktorý priblížil dve tragédie zo začiatku roka v Michalovciach v súvislosti s ľahostajnosťou okolia. Išlo o vyššie spomínanú vraždu ženy a streľbu v sídliskovom byte, po ktorej zostali štyria mŕtvi. Podávateľ poukázal na to, že (cit.): „...púšťajú, zstrih videá z Michaloviec, ako žena kričí o pomoc, a vrah ju naháňa...“

a chcel podnetom (cit.): „...upozorniť na priebeh pušťania pre rodinu zosnulej a blízkych, je to drzosť, hanba a provokácia...“

O PROGRAME

Denný magazín zostavený z príbehov, ktorých hlavnými hrdinami ste VY. Magazín Reflex vysiela televízia Markíza od 1.5.2006. Je zostavený zo silných ľudských príbehov plných emócií, šokujúcich ba až absurdných občianskych káuz, investigatívnych reportáží, záhad, medicínskych noviniek, zaujímavostí, výročí a šoubizu. Každý deň so sebou nesie nové témy, inú atmosféru, odlišnú náladu a to všetko sa aktuálne odzrkadľuje v Reflexe.²

Sporná reportáž v programe *Reflex* sa venuje tragédiám z Michaloviec v súvislosti s ľahostajnosťou ľudí. Už v **prehľade obsahu** „dnes uvidíte“ bol o cca **17:30:59** odvysielaný kamerový záznam z prípadu napadnutia ženy na ulici (jedna osoba uteká za druhou a po krátkom prestrihu opäť čiernobiely kamerové zábery s vyznačeným červeným kruhom), pričom vo zvuku mimo obraz hovorí mužský hlas: „Dve tragédie v Michalovciach otriasli Slovenskom. Akú úlohu zohráva ľahostajnosť okolia pri násilí?“

Reportáž v úvode programu *Reflex* uvedie moderátorka v štúdiu. Povie o dvoch tragických prípadoch z Michaloviec (na ploche za jej chrbtom sú zobrazené zábery z akcie policajtov v dome, kde sa udiala rodinná tragédia) a potom informuje, že v prípade zavraždenej ženy dokumentujú kamerové záznamy v blízkosti pohyb ľudí (v obraze na ploche za ňou **17:31:27** čiernobiely záznamy kamerových záberov z ulice, na ktorých jedna osoba uteká za druhou, v pravej hornej časti je dátum 2023-01-01 časť časového údaj, strih **17:31:37** na čiernobiely kamerový záber, na ktorom je časť vyznačená červeným kruhom.)

Počas záberov moderátorka v štúdiu hovorí: „...Počul niekto jej zúfalé volanie o pomoc? Alebo zvíťazila ľahostajnosť?“

Samotná reportáž začala cca **17:31:43** nasledujúcimi obrazmi: čiernobiely kamerový záber na ulicu bez ľudí, v pravej hornej časti s dátumom 2023-01-01 a odpočítavaním času od 06:08:50 – 06:08:58, neskôr doplnené o titulok: *zábery z priemyselnej kamery*. Vo zvuku krik ženy, v ktorom zaznelo aj slovo **Pomóc**.

K prípadu zavraždenej vyjadrí ľútosť žena, ktorá vysloví aj obavy, že sa to môže stať hocikomu. Jej slová sú podložené dramatickou hudbou, ktorá znie aj v čase, keď sa opäť objaví (**17:32:02**) v obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice (priblížený záber), kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, v pravej hornej časti s titulkom *zábery z priemyselnej kamery*, vo zvuku počuť **výkrik Pomóc**.

Časť reportáže venuje redaktorka hoaxom, ktoré sa šíria o prípadoch na internete. K ich zverejňovaniu sa z odborného pohľadu vyjadrí psychologička, odborníčka na mediálnu gramotnosť. Hovorí o dôvodoch a cieľoch, prečo si ľudia v takýchto prípadoch vymýšľajú a dotvárajú realitu podľa vlastných predstáv. V obraze sú ilustračné zábery hoaxov.

Potom prezident PZ SR informuje o preverovaní dezinformácií a ich vyvracaní na statusoch PZ. Psychologička hovorí aj o dopadoch dezinformácií, ktoré môžu vyvolávať nenávisť, či dokonca naviesť k praktickým činom. V obraze sú ilustračné zábery z ulíc.

V ankete povie muž, že ľudia by si mali pomáhať a polícia sprísniť bezpečnosť.

Obraz sa opäť (**17:34:14**) vráti k čiernobielym kamerovým záberom s vyznačeným červeným kruhom v ľavej hornej časti – v ňom pohybujúce sa postavy, neskôr v pravej hornej časti titulok *zábery z priemyselnej kamery*, ktorý neskôr zmizne, v pravej hornej časti sa ukáže žltý kruh.

² Zdroj: <https://www.tv-archiv.sk/reflex>

Redaktorka poukáže na ľahostajnosť okolia, keďže v blízkosti incidentu bola skupinka ľudí a na volanie o pomoc nereagovali ani obyvatelia z okolitých domov.

17:34:32 V obraze pokračuje čiernobiely kamerový záber, na ktorom sa presúva žltý kruh smerom k stredu obrazovky, vo zvuku emotívna hudba a **zvolanie ženy Pomóc, pomóc a jej krik**. Do záveru týchto obrazov začnú vo zvuku znieť odpovede na anketu – ľudia mohli ale aj nemuseli výkriky počuť, hovoria aj o neistote v bezpečnosť pri večerných prechádzkach.

Podľa hovorkyne KR PZ v Košiciach, polícia vyhodnocuje z kamerových záznamov, či sa na mieste nachádzali osoby, ktoré mohli nebohej osobe pomôcť, pričom v obraze sú súčasné zábery na ulicu, kde sa stal čin. Hovorkyňa pripomenie, že svedkovia trestného činu sú povinní oznámiť ho na polícii, inak môžu byť stíhaní.

V ankete o ľahostajnosti sa vyjadrí aj muž - o nečinnosti z dôvodu obáv o vlastný život, žena uvedie ako dôvod veľkú biedu v regióne. V obraze ilustračné zábery na kamery, ulicu, kahance...

Sociologička hovorí o apatii v súčasnej spoločnosti, *že ľudia už ako keby strácajú vo vzťahoch ostražitosť, dôveru a snaha poskytnúť pomoc inému je u nás nižšia ako na západe*. V obraze sa striedajú ilustračné zábery z ulíc, zábery na záchranárov, policajtov, ženu pri počítači a stránku Polície Slovenskej republiky.

Redaktorka slovné prejde na druhý prípad, ktorý sa stal v Michalovciach, kedy po streľbe v byte našli mŕtvych dvoch dospelých a dve deti.

V ankete sa muž zamýšľa, prečo sú ľudia k sebe nevšímaví, čo kedysi tak nebolo. Myslí si, že za to môže zlá sociálna situácia. V obraze pod jeho slová sú ilustračné zábery.

O 17:37:03 sa v obraze opäť objaví čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, na ktorých jedna osoba uteká za druhou, prvá padá na zem, v pravom hornom rohu na chvíľku nápis *zábery z priemyselnej kamery*, druhý človek sa skloní nad ležiacim, potom uteká cez cestu. Potom krátke ilustračné zábery.

Svoj názor vyjadrí aj sociologička – zvlčilosť sa podľa nej stáva normou, spoločnosť by mala popracovať na tom, aby sa občania mohli na ňu spoľahnúť.

Moderátorka dáva zo štúdia otázku, či sú ľudia ochotní pomôcť na volanie, alebo sú všímaví napr. k ľuďom ležiacim na zemi. V obraze po jej ľavom boku sa striedajú krátke strihy – na auto, gestikulujúce ruky a hovoriacu ženu, potom o **17:37:53** čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, na ktorých jedna osoba spomalene uteká za druhou... Odpovedá, že podľa odborníkov máme zakorenené nestarať sa do druhých a spoliehať sa, že pomôže iný.

Rovnakú otázku o nezištnej pomoci v núdzi kladie aj redaktorka idúc ulicami Michaloviec. Cítila strach, ľútosť, beznádej, hnev... V obraze krátke strihy z ulíc Michaloviec.

O reakciách človeka v núdzi hovorila sociálna psychologička – sú to buď útek, alebo útok. Ak má človek obavy z blízkosti páchatel'a, má strach a ten paralyzuje. Keď v nebezpečných situáciách napadnutému nikto nepomôže, jeden sa spolieha na pomoc druhého. (Pod slová v obraze jeden človek tlačí do dverí autobusu druhého, v pravej hornej časti obrazovky titulok: *zdroj: facebook Policia SR*. Potom na ulici potýčka viacerých ľudí – obrazy sú rozrastované).

17:39:25 V obraze záznam, kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, pričom vo zvuku počuť **výkrik Pomóc**. V pravej hornej časti titulok *zábery z priemyselnej kamery*.

Sociálna psychologička hovorí aj o ľuďoch, ktorým sú nepomáhajúci vzorom. V obraze záber pouličnej potýčky.

17:39:41 V obraze: čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, v pravej hornej časti je dátum 2023-01-01 a odpočítava sa čas od 06:09:32 do 06:09:34. Vo zvuku počuť **výkrik ženy**.

Tretím dôvodom je podľa psychologičky strach, príp. nevedomosť, ako v takejto situácii konať (v obraze ilustračné zábery z ulice a miesta činu). V ankete sa dvaja muži vyjadrujú o zlej dobe,

nevšímavosti a ľahostajnosti. Sociálna psychologička odporučí počúvať intuíciu. Myslí si, že posledné roky prežívame permanentnú krízu (v obraze rôzne zábery z obdobia pandémie Corony, v pravej hornej časti obrazovky titulok *archív: TN*), žijeme v ťažkej dobe, čo síce neospravedľňuje ľudí, že nekonajú, ale možno tento postoj vysvetľuje (v obraze streľba raketometu, strih na vojakov v zdemolovanej budove, prekladanie munície, detail na plačúcu staršiu osobu, hasenie horiaceho domu). V podvedomí už odmietame ďalšie tragédie – vraždu v malom meste.

17:40:47 v obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, pričom vo zvuku **počuť výkrik**, v pravej hornej časti s titulkom *zábery z priemyselnej kamery*, potom strih na policajné auto s páskou.

Sociálna psychologička hovorí, ako zasahujú ľudia, ktorí sú na nebezpečenstvo tréningov – treba aspoň krikom vyplašiť páchatel'a (v obraze rôzne rozrastované zábery z bitky vo vozidle MHD, v pravej hornej časti obrazovky titulok: *zdroj: Týdeník Polície*). Sociologička zas tvrdí, že zavolanie pomoci je o súdržnosti.

V obraze rozrastované zábery bitiek na ulici, v pravej hornej časti obrazovky titulok: *archív: Reflex.*, potom kráčajúci chodec od chrbta.

Redaktorka povie, že pomáhajúci sú ľudia s veľkou empatiou a morálnou zodpovednosťou. Sociálna psychologička zas o potrebe socializovať sa do empatie a pomáhania, pričom v obraze boli ilustračné zábery z okolia miesta činu a potom rozrastované zábery z bitky vo vozidle MHD, v pravej hornej časti obrazovky titulok: *zdroj: TV Košice*.

17:42:03 V obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, prvá osoba padá na zem, druhá osoba prechádza cez cestu, v pravej hornej časti s titulkom *zábery z priemyselnej kamery*, potom rôzne zábery na ulicu a dom, v ktorom sa stala druhá tragédia.)

Redaktorka sa opýtala, či sa dalo obom tragédiám zabrániť, keby ľudia neboli ľahostajní.

Sociálna psychologička upozorní na spoločenské krízy (vojna na Ukrajine, energetická kríza, zvyšovanie cien...), ktoré sú testom odolnosti, spôsobujú stres a ľudia s krehkým mentálnym zdravím môžu jednať stratovo, v obraze sú zábery na rôzne manifestácie a demonštrujúcich.

Sociologička sa v závere vyjadrí k tomu, čo u človeka vyvoláva pocit bezpečia. Nechce paušalizovať, že celá spoločnosť je ľahostajná. V závere reportáže sú v obraze zábery na tmavú ulicu, strih na ženu zapalujúcu kahanec na mieste činu, detail kahancov.

Analýzou reportáže sme zistili, že jej prvoradým cieľom nebolo informovať divákov o dvoch tragédiách v Michalovciach, ale hľadať odpoveď na otázku, či sa im nedalo zabrániť – a to v súvislosti s ľahostajnosťou a nevšímavosťou okolia. Odpoveď na danú tému hľadala redaktorka spolu s psychologičkou, prezidentom PZ SR, hovorkyňou KR PZ, sociologičkou, sociálnou psychologičkou a niekoľkými respondentmi odpovedajúcimi na ankety. Oslovení odborníci sa vyjadrovali všeobecne o tom, ako ľudia reagujú na násilie na verejnosti a aké môžu byť dôvody nekonania v prípadoch, keď niekto niekomu ubližuje.

V reportáži, ktorá bola odvysielaná v rozsahu cca 12:21 min., boli okrem záberov z ulíc Michaloviec, z internetových stránok Polície SR, rôznych potýčok v MHD a na ulici, z demonštrácií, nemocníc počas pandémie, vojnových záberov... použité opakovane aj zábery z kamerového systému z napadnutia ženy na Nový rok, na ktoré poukázal vo svojom podnete podávateľ. Tieto zábery boli odvysielané v niekoľkých variantoch.

Konkrétne v prehľade „*dnes uvidíte*“ a v samotnom príspevku bol na deviatich krátkych záberoch z kamerového systému zobrazený záznam, ako páchatel' naháňa svoju obeť, pričom v štyroch prípadoch z nich bol odvysielaný vo zvuku aj výkrik ženy. Okrem toho boli v reportáži odvysielané aj záznamy miesta činu bez osôb, ale vo zvuku znel zúfalý krik, a to o:

17:31:43 v obraze: čiernobiely kamerový záber na ulicu bez ľudí, v pravej hornej časti s dátumom 2023-01-01 a odpočítavaním času od 06:08:50 – 06:08:58, neskôr doplnené o titulok: *zábery z priemyselnej kamery*. Vo zvuku krik ženy, v ktorom zaznelo aj slovo *Pomóc*.

17:34:32 v obraze čiernobiely kamerový záber, na ktorom sa presúva žltý kruh smerom k stredu obrazovky, vo zvuku emotívna hudba a zvolanie ženy *Pomóc, pomóc* a jej krik.

Ako z monitoringu vyplynulo, vyššie uvedené kamerové zábery, na ktorých bola napadnutá žena v Michalovciach, boli použité viackrát, celkom spolu 9-krát. Boli použité buď v kontexte informácií o uvedenej tragédii alebo sa ako ilustračné zábery striedali s inými zábermi v rámci vyjadrení odborníkov a respondentov na tému ľahostajnosti okolia pri násilných činoch. Pomerne intenzívne pôsobili najmä zábery s autentickou zvukovou zložkou, kedy prenasledovaná žena – obeť tragédie - kričala o pomoc. Najmä tieto zábery, na ktoré poukazujú aj podávatelia, umocňovali emotívne vnímanie reportáže a popri vyššej frekvencii záberov z danej tragédie mohli na niektorých respondentov pôsobiť rušivo. Myslíme si však, že v kontexte danej témy, ktorá mala za cieľ poukázať na apatiu okolia voči násiliu i dôvody tejto apatie, nebolo použitie týchto záberov napriek ich vyššej frekvencii samoúčelné.

V neposlednom rade tiež konštatujeme, že divák nebol pri sledovaní spomínaných záberov priamo konfrontovaný s podrobnosťami násilného činu, ani s detailnými zábermi napadnutia obete, či inými scénami reálneho násilia, ktoré by nenáležitou formou zdôrazňovali skutočný priebeh umierania. Zábery viac menej zaznamenávali pohyb osôb, boli však realizované v tme, a tak identifikácia osôb nebola zreteľná. To všetko znižovalo intenzitu daných záberov.

Na základe vyššie uvedeného sa domnievame, že obsahom danej reportáže nedošlo k bezdôvodnému zobrazeniu scén reálneho násilia, kde sa nenáležitou formou zdôrazňuje skutočný priebeh umierania alebo sa zobrazujú osoby vystavované fyzickému či psychickému utrpeniu, a to so zvláštnym ohľadom na obeť trestných činov alebo ich príbuzných spôsobom, ktorý sa považuje za neoprávnený zásah do ľudskej dôstojnosti, t. j. nedošlo k porušeniu ustanovenia **§ 61 ods. 1 písm. d) ZMS**.

ZÁVER:

Na základe analýzy programu sa domnievame, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o. odvysielaním prvej reportáže v programe *Reflex* dňa 19. 1. 2023 o cca 17:31 h neporušil **§ 61 ods. 1 písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách**.

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis/Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00001)

Monitorované vysielanie: Televízne noviny
Deň a čas vysielania: 1. 1. 2023 o cca 19:00 h
Označenie podľa JSO: -

Monitoring programov (popis je robený zo záznamu Kancelárie RPMS, časy sú uvádzané cca)

18:59:53 časť komunikátu označujúceho sponzora

19:00:00 začiatok programu *Televízne noviny*, úvodná zvučka

19:00:23 „dnes uvidíte“:

- Skaza po požiari
- Konflikty s políciou
- Prijali euro

- predstavenie moderátorov Zlatice Švajdovej Puškárovej a Patrika Švajdu, privítanie divákov a uvádzanie jednotlivých príspevkov:

- Požiar na Silvestra

19:05:17 Tragédia v Michalovciach – uvedenie zo štúdia

Patrik Švajda: „*Tragicky sa začal nový rok na východe Slovenska. V Michalovciach našli dnes ráno na chodníku dobodanú ženu. Telo si všimla okoloidúca.*“

19:05:26 sporný príspevok **Tragédia v Michalovciach:**

V obraze: čiernobiely záznam kamerových záberov v hornej časti obrazovky s titulkom zdroj: sociálne siete. Neskôr sú červeným kruhom vyznačené dve za sebou bežiace osoby. Vo zvuku v závere krik ženy aj so slovom *Pomoc*.

Redaktorka mimo obraz hovorí „*Bolo pol siestej ráno a neďaleko centra sa pohybovala dvojica ľudí. Muž a žena, pričom muž mal ženu naháňať smerom k lekární a k bytovkám, kde došlo k incidentu.*“

Redaktorka v obraze (stojí na ceste, za ňou policajné auto s policajtom, chodník opáskovaný policajnou páskou a dom s lekárnou) : „*Nehybné telo ženy v širšom centre mesta si všimla ako prvá okoloidúca. Tá zavolala záchranku.*“

V obraze **žena**, hovorí na mikrofón redaktorky: „*Akurát išli do roboty a tone. A myšle to bula tma a my co mohli vidzec. Nič.*“

V obraze: Ulica s domami a autami, na ceste stojí chrbtom policajt, v diaľke ďalší policajti a opáskovaný chodník. Potom strih na opáskované miesto činu – na chodníku vidieť kúsok modrého vreca s obeťou, ktoré je prekryté čiernym obdĺžnikom. Strih na idúcu sanitku po ulici.

Redaktorka mimo obraz hovorí: „*Pomôcť jej už nedokázali. Aj napriek tomu, že sa v blízkosti nachádza nemocnica. Na tele mala niekoľko bodných rán.*“

Lenka Ivanová, košická krajská policajná hovorkyňa hovorí v obraze: „*Zranenia, ktoré 46-ročná Michalovčanka utrpela, boli nezlučiteľné so životom a na mieste im podľahla.*“

V obraze ulica s policajnými autami a policajtmí.

Redaktorka mimo obraz: „*Miestni si tragédiu nevedia vysvetliť.*“

V obraze strih na ulicu s policajnými autami a policajtmí z iného širšieho pohľadu. Potom strih na hovoriacu ženu.

Žena v obraze: „*Strašné je to, hovorím. Tak buď ju sledoval, alebo ju poznal. Rozumiete.*“

Ďalšia hovoriaca **žena** v obraze: „*No tak, viete, prvý deň nového roka.*“

V obraze: Na ulici pred lekárňou stojí policajné auto, policajt a druhý v bielom robí fotodokumentáciu. Strih na otvorený kufor policajného auta. Opäť strih na ulicu s policajtami a policajným autom.

Redaktorka mimo obraz: „*Polícia miesto zdokumentovala a začala po páchatelovi intenzívne pátrať.*“

Lenka Ivanová, košická krajská policajná hovorkyňa, v obraze hovorí: „*Krajský policajný vyšetrovateľ, ktorý vec prevzal, na mieste začal trestné stíhanie pre trestný čin obzvlášť závažného zločinu vraždy.*“

V obraze detail tabuľky oznamujúcej, že priestor je monitorovaný kamerovým systémom.

19:06:32 - čiernobiely záznam kamerových záberov v hornej časti obrazovky s titulkom *zdroj: sociálne siete*. Cez cestu uteká človek – vyznačený v červenom kruhu, potom sa kúsok vráti, niečo zdvihne zo zeme a potom ďalej uteká.

Vo zvuku: **redaktorka:** „*Objasniť novoročnú tragédiu by mali pomôcť aj tieto kamerové záznamy, ktoré zachytili útočníka pri úteku. Z Michaloviec Veronika Krempašská, televízia Markíza.*“

19:06:40 ďalšie príspevky:

- Víťanie Nového roka
- S policajtmi v uliciach Bratislavy
- Zakázané ohňostroje
- Ruské útoky neutíchli
- Situácia v Charkove
- Obliehané sídlisko
- Silvestrovské oslavy vo svete
- Posolstvo prezidentky
- Štátne významenia od prezidentky
- Slávnostné salvy v Bratislave
- 30. výročie vzniku SR – Nadšenie a oslavy na námestiach
- Na telo PLUS k dnešnému výročiu
- Prezidenti Slovenskej republiky
- prehľad ďalších správ

19:38:16 audiovizuálny komunikát Markízy, reklamný blok (Mountfield, Slovenská sporiteľňa, Lidl, DATART, Tipsport, Coop Jednota, orange, Slovakia Travel, Billa, KIA, Emco MYSLI, Kaufland, DOXXbet), audiovizuálny komunikát Markízy, upútavka na program *Tajemství staré Bambitky 2* ¹², audiovizuálny komunikát Televíznych novín.

19:44:47 pokračovanie programu *Televízne noviny*, ďalšie príspevky:

- Prvé bábätká nového roka
- Chorváti platia eurom
- Staré kuny vymení za eurá aj NBS
- Za pokoj a ochranu
- Stal sa budhistickým mníchom
- Ako dodržať predsavzatia
- Novoročný pozdrav z hôr – S Tribulom po horách
- Záver programu a titulok.

20:03:57 audiovizuálny komunikát Markízy, komunikát označujúci sponzora programu (Lipoxal)

20:04:15 časť programu *Predpoved' počasia*

20:05:00 koniec záznamu

Monitorované vysielanie: Televízne noviny
Deň a čas vysielania: 2. 1. 2023 o cca 19:00 h
Označenie podľa JSO: -

18:59:50 časť pred zvučkou programu *Televízne noviny*

19:00:00 začiatok programu *Televízne noviny*, úvodná zvučka

19:00:21 „dnes uvidíte“:

▪ Strach v meste

V obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, červeným kruhom sú vyznačené dve utekajúce osoby, potom strih na utekajúce osoby z iného pohľadu. Na ulici pred lekárnou stojí policajné auto, policajť a druhý v bielom robí fotodokumentáciu. Potom opäť strih na čiernobiely obraz zo záznamu kamerového systému, na ktorom cez cestu uteká človek, potom sa kúsok vráti.

Vo zvuku slová moderátorky programu mimo obraz: „*Strach. V Michalovciach vrah, ktorý na Nový rok neďaleko bankomatu dobodal ženu, polícii stále uniká.*“

▪ Ekonomická prognóza

▪ Lúčenie s emeritným pápežom

- predstavenie moderátorov Zlatica Švajdovej Puškárovej a Patrika Švajdu, privítanie divákov a uvádzanie jednotlivých príspevkov:

19:00:56 Strach v meste – uvedenie zo štúdia:

Zlatica Švajdová Puškárová zo štúdia: „*Polícia zatiaľ nemá vraha, ktorý na Nový rok v Michalovciach dobodal ženu.*“

Patrik Švajda: „*Informácie o páchateloch, ktoré sa šíria na sociálnych sieťach, označila za nepravdivé, teda hoaxy.*“

Zlatica Švajdová Puškárová: „*Kriminalista ľudí upozorňuje, aby boli opatrní, kým je vrah na slobode. Reportáž nie je vhodná pre maloletých a citlivé povahy.*“

19:01:16 sporný príspevok Strach v meste:

V obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, červeným kruhom sú vyznačené dve za sebou bežiacie osoby. Vo zvuku počuť dva výkriky. Strihy na ruku, ktorá zadáva pin kód na bankomate, potom detail kamery na rohu domu, dvaja kráčajúci po chodníku (v zábere len nohy)

Redaktor mimo obraz: „*Pred incidentom si chcela 46 ročná Erika vybrať peniaze v tomto bankomate. Kamery ju vraj zachytili, ako odchádza aj s mužom do bočnej uličky. Údajne nič nenasvedčovalo tomu, že by ju ohrozoval.*“

19:01:30 V obraze záznam, kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, pričom vo zvuku počuť výkrik *Pomoc*. Ulica s domami a autami, na ceste stojí chrbtom policajť, v diaľke ďalší policajťi a opáskovaný chodník. Potom strih na opáskované miesto činu – na chodníku vidieť kúsok modrého vreca s obeťou, ktoré je prekryté čiernym obdĺžnikom. Strih na idúcu sanitku po ulici. Muž stojaci pri otvorených dverách bytu.

Redaktor pokračuje mimo obraz: „*Iné kamery už ale zachytili, ako od neho uteká a kričí o pomoc. Mŕtvu ju našli na chodníku okolo pol siedmej ráno. Silvestrovskú noc mala prežiť so svojím priateľom v jednom z michalovských bytov. Na Nový rok ich čakali Erikini rodičia.*“

Štefan Olajec, otec nebohej, hovorí v obraze: „*Áno, on volal, že či je doma, či je u nás, takže že nie. Tak sme išli hľadať, sme išli.*“

V obraze stále otec vo dverách, potom strih na detail bankomatu, ktorý sa otvorí a zobrazí celú ulicu.

Redaktor mimo obraz: „*Obaja pracovali v zahraničí, kam sa chceli o niekoľko dní aj vrátiť. Prečo išla Erika skoro ráno a na Nový rok pre peniaze do bankomatu, zostáva záhadou.*“

Štefan Olajec hovorí v obraze: „*On nevedel, že ona išla preč, spal.*“

Redaktor hovorí v obraze: „Mesto sleduje viac ako 80 kamier. Jedna z nich nasnímala podozrivého muža aj na tomto mieste. (v obraze detail kamery na rohu domu, ktorý sa rozšíri na celú budovu.) Všimla si ho vraj aj zdravotníčka, ktorá sa pred ním mala zamknúť v budove polikliniky.“

Dušan Šanta, náčelník Mestskej polície Michalovce v obraze: „Z informácií, ktoré máme, tak zrejme už sledoval aj túto osobu.“

Anketa. **Redaktor** sa pýta obyvateľov: „Je mesto bezpečné podľa vás?“

Opýtaný sediaci v aute hovorí v obraze: „Ja si myslím, že asi už není také bezpečné ako dakedy bolo.“

Opýtaná na ulici hovorí v obraze: „Určite by ochrana mala byť lepšia. (v obraze ulica s ľuďmi, strih na iný záber ulice s dvoma policajtami, detail za muža, ktorý zametá chodník - v zábere pol tela.) Lepšia, aby sa všetci občania cítili bezpečne.“

V obraze M. Snopko, **19:02:30** potom strih na záznam z kamery, na ktorom vidieť dve postavy, jedna padá na zem, druhá sa nad ňou skláňa.

Redaktor mimo obraz: „Podľa odborníka na kriminalistiku to platí dvojnásobne, hlavne vtedy, ak páchatel' nie je pod zámkom.“

Matej Snopko, kriminalista, hovorí časť v obraze: „Môže byť aj ďalej nebezpečný, môže byť človek, ktorý potrebuje peniaze na drogy, alebo na niečo (**19:02:41** v obraze na záznam z kamery, na ktorom vidieť postavu prechádzajúcu cez cestu, potom sa kúsok vráti.) podobné a preto lupi, alebo môže to byť sexuálny agresor.“

Počas posledných slov

Dušan Šanta hovorí v obraze: „Máme aj vytipované miesta kritické, kde najčastejšie dochádza k nejakým incidentom. (v obraze auto mestskej polície, do ktorého nasadá policajt.) Tieto miesta monitorujeme vo zvýšenej miere.“

19:02:53 V obraze strih na čiernobiely obraz záznamu z inej kamery kamerového systému, na ktorom cez cestu uteká človek, potom sa kúsok vráti, niečo zdvihne zo zeme a potom ďalej uteká k chodníku.

Redaktor mimo obraz: „Po skutočnom lúpežníkovi a vrahovi polícia nad'alej pátra. O podrobnostiach ale informovať nechce.“

Lenka Ivanová, krajská policajná hovorkyňa v obraze: „Krajský policajný vyšetrovateľ, ktorý vec prevzal na mieste, začal trestné stíhanie pre trestný čin obzvlášť závažného zločinu vraždy.“

V obraze detail kahancov na chodníku pri strome.

Redaktor mimo obraz: „Z Michaloviec Vladimír Bučko, televízia Markíza.“

19:03:09 ďalšie príspevky:

- Deň po požiari
- Ekonomika porastie, ceny ale tiež
- Veriaci sa lúčia s emeritným pápežom
- Prípravy na pohreb Benedikta XVI.
- 30. výročie vzniku SR – Slovensko 30 rokov po
- Premiéri Slovenskej republiky
- Ženu so synom našli mŕtvych
- V blízkosti hraníc
- Vojna na Ukrajine
- Čo rozhodne vojnu
- Nové značky
- Oslepujúce hmlové svetlá
- Havária helikoptér
- Záplavy v Kalifornii
- Pelé v Santose

- Zranený herec
- Obchod s ťavami
- prehľad ďalších správ

19:36:33 audiovizuálny komunikát Markízy, reklamný blok (Mountfield, Slovenská sporiteľňa, novorocnavyzva.sk, Lay's, orange, Lidl, KetoDiet, fio.sk, Vinted, Dobrucha, MÖBELIX, Billa, SPP, Emco MYSLI, KARTAGOtours, PARALEN GRIP, BAMBINO, SLOVAKIA, Olfen FORTE) audiovizuálny komunikát Markízy, upútavka na program *Stážista* ¹², audiovizuálny komunikát Televíznych novín.

19:45:10 pokračovanie programu *Televízne noviny*, ďalšie príspevky:

- Suchý január
- Starosta to vzdal
- Po rokoch vypátrali zlodēja
- Koniec benzínovej turistiky
- Výbuchy sopiek
- Príliš teplá zima
- Madona nečakane zostarla
- Premeny hradu
- Dobrodružstvo v Laponsku
- Záver programu a titulok

20:04:43 audiovizuálny komunikát Markízy, časť komunikátu označujúceho sponzora programu (DOXXbet)

20:05:00 koniec záznamu.

* * * * *

Prepis/Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00187)

Monitorované vysielanie: Reflex
Deň a čas vysielania: 19. 1. 2023 o cca 17:30 h
Označenie podľa JSO: ¹²

Monitoring programu (popis je robený zo záznamu Kancelárie RPMS, časy sú uvádzané cca)

17:30:00 záver programu *Prvé televízne noviny*

17:30:18 audiovizuálny komunikát Markízy, komunikáty označujúce sponzorov programu (OCUTEIN BRILLANT, TIPOS)

17:30:54 začiatok programu *Reflex*, úvodná zvučka.

17:30:59 „dnes uvidíte“ – prehľad obsahu:

V obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, na ktorých jedna osoba uteká za druhou, strih na vchod do domu so skupinou ľudí – aj jeden v policajnej uniforme, späť na čiernobiele kamerové zábery s vyznačeným červeným kruhom, potom detail na kahance na zemi.

Vo zvuku mužský hlas mimo obraz: „Dve tragédie v Michalovciach otriasli Slovenskom. Akú úlohu zohráva ľahostajnosť okolia pri násilí?“

- Z ostýchavého chlapca ostrieľaný tanečník v Amerike

17:31:11 sporný príspevok

Kveta Horváthová, moderátorka zo štúdia: „Začiatok roka, aký si Michalovce nepamätajú. Strelba v sídliskovom byte, po ktorej zostali štyria mŕtvi, sa odohrala iba (v obraze na ploche za moderátorkou policajt označujúci priestor na ulici páskou) *niečo vyše dvoch týždňoch* po

brutálnej vražde (v obraze vchod do domu so skupinou ľudí – aj jeden v policajnej uniforme) bývalej zdravotníčky. V súvislosti (v obraze policajné auto) s novoročným incidentom sa objavili (17:31:27 v obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, na ktorých jedna osoba uteká za druhou, v pravej hornej časti je dátum 2023-01-01 časť časového údajaja) záznamy z priemyselných kamier, na ktorých vidno, že v čase, kedy žena zápasila o život, sa v blízkom okolí pohybovali ľudia. Dalo sa tragédii zabrániť? (17:31:37 v obraze čiernobiely kamerový záber, na ktorom je časť vyznačená červeným kruhom) Počul niekto jej zúfalé volanie o pomoc? Alebo zvíťazila ľahostajnosť? “

17:31:43 *V obraze čiernobiely kamerový záber na ulicu bez ľudí, v pravej hornej časti s dátumom 2023-01-01 a odpočítavaním času od 06:08:50 – 06:08:58, neskôr doplnené o titulok: zábery z priemyselnej kamery. Vo zvuku krik ženy, v ktorom zaznelo aj slovo Pomóc , pod ním dramatický hudobný podmaz.*

V obraze čiernobiela fotografia obete vraždy, potom strih na tabuľu s nápisom NEMOCNICA a budovu za ňou. Neskôr strih na hovoriacu ženu.

Vo zvuku pokračuje dramatický hudobný podmaz, do toho ženský hlas mimo obraz: „Nepoznala som ju osobne, ale fakt mi je veľmi ľúto. Bola jedna z nás a nemalo sa tak stať. Keď sa tak vžijete do toho, komukoľvek, kdekoľvek sa môže niečo takéto prihodiť.“

17:32:02 *V obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice (priblížený záber), kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, v pravej hornej časti s titulkom zábery z priemyselnej kamery, vo zvuku počuť výkrik Pomóc, pokračuje dramatický hudobný podmaz).*

V obraze obrazovka monitora, na ktorom je zobrazená správa Polícia pátra po vrahovi z Michaloviec. Internetom sa šíria klamlivé informácie.

Neskôr v obraze na monitore text popisujúci daný čin, potom strih na posúvajúcu sa stránku s obrázkami, ktoré sú označené ako HOAX a textom o šírení klamstva. Vo zvuku pokračuje dramatický hudobný podmaz.

Denisa Czibulka, redaktorka: *„Bezprostredne po vražde, ktorá na Nový rok otriasla Slovenskom, sa začali na internete objavovať rôzne verzie toho, ako sa to stalo. Keď nič nevieme, máme tendenciu si vymýšľať a domýšľať. Odborníčka vysvetľuje, že v podobných prípadoch sa (v obraze strih na dve ženy stojace oproti sebe na terase, neskôr detailnejší záber na dve ženy) okamžite naskytá priestor pre dohady, hoaxy a nezaostáva ani (v obraze text o hoaxe týkajúci sa vraždy v Michalovciach) politický podtón či profit. Odporúča výdych, nádych, počkať na informácie a (v obraze fotografie zo správy označenej ako hoax týkajúci sa vraždy v Michalovciach s prekrytou tvárou osoby na fotografii) overovať si ich z overených zdrojov.“*

Mgr. Kristína Blažeková, PhD., psychologička a odborníčka na mediálnu gramotnosť v obraze hovorí, *vo zvuku pokračuje dramatický hudobný podmaz: „Je v podstate prirodzené, že keď sa objaví nejaká nová situácia, o ktorej ešte toho nevieme veľmi veľa, že vlastne ľudia majú tendenciu si ako keby vytvárať, chcú si vytvoriť nejaký ten obrázok z toho. (V obraze rolovanie textu a obrázkov na monitore zo stránky Polície SR popisujúci hoaxy týkajúce sa vraždy v Michalovciach) Môžu to byť ľudia, ktorí to robia naozaj z presvedčenia, tomu hovoríme, že môžu mať nejaký taký konšpiračný mindset, teda že vlastne ako keby už sprvoti neveria ničomu, čo nejakým spôsobom komunikujú, (V obraze redaktorka stojaca na ulici, drží v ruke mobil, potom strih na ulicu s ľuďmi, na budovu, opäť na ulicu, detail na konáre kríka, opäť na ulicu, na detail pouličnej kamery, vtákov prelietajúcich z jednej strechy domu na druhú, opäť na ulicu) nejaké verejné authority alebo tie tradičné médiá, hej. A potom to môžu byť ľudia, ktorí to robia možno aj pre ten kalkul, pre finančný zisk, pre pozornosť, alebo to teda môžu byť aj ľudia, ktorí majú nejakým spôsobom potrebu, túžbu rozduchávať nejaké negatívne emócie v spoločnosti. Deje sa často, že napríklad ide im práve o to narušenie dôvery voči tradičným médiám, voči nejakým aj demokratickým procesom, čiže aj toto sú ľudia, ktorí môžu zdieľať rôzne dezinformácie.“*

JUDr. Štefan Hamran, prezident PZ SR hovorí v obraze, vo zvuku pokračuje dramatický hudobný podmaz – v pravej hornej časti obrazovky titulok *archív: TN: „Policiju to v tomto štádiu extrémne zahlcuje, keď v nočnej dobe sily a prostriedky musí vynakladať na to, aby preverovala nejaké hoaxy a dezinformácie, ktoré sa koniec koncov nepotvrdili. (v obraze* rolujúca obrazovka monitoru s textom a fotografiami o hoaxoch týkajúcich sa vraždy v Michalovciach) *Niektoré sme aj v našich statusoch na Facebookoch vyvracali, aby náhodou nám neboli napádaní nejakí občania.“*

V obraze pokračuje rolujúca obrazovka monitoru s textom o hoaxoch týkajúcich sa vraždy v Michalovciach, potom strih na ulicu s ľuďmi, strih na rohový dom, nakoniec psychologička hovorí v obraze.

Mgr. Kristína Blažeková, PhD.: „Zároveň tieto dezinformácie, ktoré vznikajú, znova vyvolávajú riziko nejakého negatívneho vnímania menšín na Slovensku, možno nejaký hatespeech voči nim, alebo dokonca vo viacerých prípadoch to môže prejsť až k nejakým akože činom praktickým.“

Anketa medzi občanmi:

Anketa: Vo zvuku v podmaze je emotívna hudba. **Šofér** v aute hovorí najprv v obraze, potom strih na nohy idúce po chodníku, osvietený dom na ulici a auto s ľuďmi v tieni pri strome, potom strih na idúci taxík: „*My tu musíme vychádzať, všetci si pomáhať v prvom rade, a nie, že by sa tu diali konflikty medzi ľuďmi. Vyzdvihujem robotu polície, len trebalo by, aby polícia ešte sprísnila bezpečnosť.“*

17:34:14 V obraze čiernobiely kamerový záber s vyznačeným červeným kruhom v ľavej hornej časti – v ňom pohybujúce sa postavy, neskôr v pravej hornej časti titulok *zábery z priemyselnej kamery*, ktorý neskôr zmizne, v pravej hornej časti sa ukáže žltý kruh.

Denisa Czibulka: „*V súvislosti s vraždou bývalej zdravotnej sestry sa skloňuje najmä ľahostajnosť. Na videu z priemyselnej kamery totiž vidno, ako v čas incidentu, keď už žena zápasila s útočníkom, prešla neďaleko skupinka ľudí. Špekuluje sa, či obyvatelia bytoviek počuli či nepočuli jej volanie o pomoc.“*

17:34:32 V obraze pokračuje čiernobiely kamerový záber, na ktorom sa presúva žltý kruh smerom k stredu obrazovky, vo zvuku emotívna hudba a zvolanie ženy *Pomoc, pomoc* a jej krik. Potom mimo obraz odpovedajú ženy na anketu:

Prvá žena: „*Toto, toto tiež mi je také dosť čudné, že tí ľudia to museli počuť.“*

Druhá žena – po chvíli v obraze: „*Ako aspoň z okna by som strčila, keby som to počula. Ale zase nemôžeme povedať, že to počuli, hej. Viete? Nevieme. Len si myslíme.“*

Tretia žena v obraze: „*Naozaj veľa chodím, sama peši a po tme.“*

Denisa Czibulka: „*A bojíte sa teraz?“*

Tretia žena: „*Nie, ale uvažujem ísť kúpiť slzný plyn.“*

Štvrtá žena v obraze: „*Ja chodím so psom ráno a necítim sa tak, ako som sa cítila doteraz. Je to iné.“*

Kpt. Mgr. Lenka Ivanová, hovorkyňa KR PZ v Košiciach v obraze hovorí: „*To, či sa na mieste nachádzali iné osoby, ktoré mohli už teraz alebo nejakej osobe pomôcť, polícia vyhodnocuje (v obraze* strih na cestu s prechádzajúcimi autami a dom s lekárňou, potom strih na kahance na zemi ulice, na okná domov. Detail tabuľky s textom: *PRIESTOR JE MONITOROVANÝ KAMEROVÝM SYSTÉMOM ...TA MICHALOVCE*. Strih na kameru na stĺpe, švenk na rohový dom a chodníky a cesty.) *na základe získaných kamerových záznamov. Každý, kto je svedkom spáchania trestného činu, prípadne iného protiprávneho konania, je povinný oznámiť to na najbližší útvar Policajného zboru, prípadne na známom bezplatnom telefónnom čísle 158. V prípade, že sa preukáže, že došlo k spáchaniu trestného činu a dotyčná osoba to neoznámila, môže byť stíhaná v zmysle zákona.“*

V obraze rohový dom a chodníky a po ceste ide auto, potom strih na **muža** odpovedajúceho na anketu: „*V dnešnej dobe, v dnešnej situácii, aká tu je, tak tí ľudia majú obavy o vlastný život. (v*

obraz detaily balkónov na dome, strih na ulicu s lekárnou a miestom činu) *Možnože tá ľahostajnosť, že aj z toho pramení. Ja si myslím, že to je ľudské, ale je to na zamyslenie naozaj.*“
V obraz pokračovanie pohľadu na ulicu s lekárnou, potom strih na detail kahancov, potom strih na **hovoriacu ženu**: „*Ja si myslím, že to nie je ojedinelé, a že sa toto stáva, alebo bude ešte dosť dlho stávať, pretože vidím, že je tu dosť veľká bieda. Je to zverstvo toto.*“

Mgr. Elena Gallová Kriglerová, sociologička, Centrum výskumu etnicity a kultúry hovorí najprv v obraz: „*Veľká téma je súdržnosť a možno taká apatia v súčasnej spoločnosti, pretože môžeme hovoriť o ľahostajnosti, ale ja by som možno skôr povedala, že ľudia už ako keby strácajú (v obraz detail lavičky a chodníka s kráčajúcimi ľuďmi, potom strih na ulicu s miestom činu s kahancami, potom strih na širší pohľad na ulicu.) takú ostražitosť na ľudské vzťahy vzájomné, a my ako krajina sme aj trošku známi aj vo výskumoch tým, že máme pomerne nízku súdržnosť a pomerne (v obraz detail na kolesá idúceho bicykla a nohy chodcov, potom strih na rohový dom, chodník, stromy) nízku dôveru navzájom medzi sebou. A robia sa aj také výskumy o tom, že či, keď ľudia vidia, ako leží nejaký človek, napríklad bez domova, na ulici, alebo proste je odpadnutý, že koľko ľudí mu pomôže, a koľko nie, a v porovnaní so zahraničnými západnými krajinami sme na tom horšie.*“

Vo zvuku emotívna hudba, v obraz policajt vyznačuje priestor páskou, strihy na časť sanitky a záchranárov, policajné auto, dom, pred ktorým je zaparkované auto polície a sanitka, strih na vchod do domu s ľuďmi, detail na policajta prichádzajúceho k autu. Strih na ženu za monitorom počítača, potom detail na obrazovku so stránkou Polície Slovenskej republiky.

Denisa Czibulka hovorí mimo obraz: „*Michalovčania sa ešte nestihli spamätať z novoročného brutálneho činu a políciu už v ich meste rieši ďalšiu tragédiu. Sedemnásteho januára vyhasli po streľbe v byte v paneláku štyri životy – dvaja dospelí a dve deti. Či si okolie tejto rodiny mohlo všimnúť niečo, čo by smerovalo k tejto tragédii, nevie zatiaľ povedať nik.*“

Muž odpovedajúci na anketu: „*Prečo sú ľudia jeden k druhému takí? Niekedy tak to nebolo, to naozaj nie. (V obraz dieťa pozerajúce z okna na ihrisko, potom detail ihriska na dvore, rôzne domy, detail kamery, v závere odpovedajúci muž) Niekedy si skôr tí ľudia pomáhali, aj susedia poznali jeden druhého. Prečo to takto je, no, viete, tu na východe zamestnať sa ťažko, práca sa ťažko hľadá, nie každý vie odísť niekde. To všetko sa takto nakopí a potom vznikajú takéto problémy.*“

17:37:03 V obraz čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, na ktorých jedna osoba uteká za druhou, prvá padá na zem, v pravom hornom rohu na chvíľku nápis *zábery z priemyselnej kamery*, druhý človek sa skloní nad ležiacim, potom uteká cez cestu. V podmaze je emotívna hudba

Mgr. Elena Gallová Kriglerová hovorí najprv v obraz: „*Taká zvlčilosť medzi nami sa začína stávať normou, (v obraz rohový dom, časť ulice s lekárnou a miestom činu, kahance na chodníku pri strome, detail lavičky a chodníka s idúcou ženou, cesta s autami) a ako keby prestávame vidieť v ľuďoch, ktorí nie sú úplne naši najbližší, tých bližných. A toto je niečo, na čom by krajina mala veľmi, veľmi intenzívne pracovať do budúcnosti, pretože od toho závisí, v akej krajine budeme žiť a či sa tu môžeme spoľahnúť na to, že nám niekto pomôže, keď sa nám niečo stane.*“

17:37:38 **Kveta Horváthová**, moderátorka zo štúdia: „*Kto by skutočne zasiahol a pomohol, keby videl, že je druhý človek v núdzi a volá o pomoc? (v obraz na ploche vedľa moderátorky auto idúce v tme po ceste, strih na gestikulujúce ruky, potom na rozprávajúcu ženu) Zaujímali by ste sa o niekoho, kto leží na zemi? Alebo by ste len tak prešli okolo neho bez povšimnutia s myšlienkou, že možno je iba opitý. (17:37:53 V obraz čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, na ktorých jedna osoba spomalene uteká za druhou, strih na zem s priechodom pre chodcov) Odborníci vravia, že v sebe máme zakorenené nestarať sa do druhých, pretože sa to nepatrí, a často sa vraj jednoducho spoliehame na to, že pomôže niekto ďalší.*“

V podmazze je emotívna hudba. V obraze zábery na tmavú cestu, dom a chodník, potom strih na priechod pre chodcov, idúce auto so zapnutými svetlami a chodcom. Potom strih na okná domu, detail kamery, osvietený bankomat a jeho detaily. Strih na ulicu s chodcami, potom detail chodníka.

Denisa Czibulka, redaktorka hovorí mimo obraz: „*Kráčam po uliciach Michaloviec. Po chodníku, kadiaľ 46-ročná Erika bežala o svoj život a z plného hrdla kričala o pomoc. Po chvíli si uvedomím strach. Hoci teraz je toto miesto celkom rušné. Potom ľútosť, beznádej, hnev a otázku, keby som teraz zakričala, pomohol by mi vari niekto? Mojej dcére, vašej, keby bolo treba?*“

Mgr. Barbara Lašticová, PhD., sociálna psychologička, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV hovorí najprv v obraze: „*Dve základné reakcie evolučné sú tu, buď útek, alebo útok, hej? A pokiaľ ten človek má obavu, (v obraze chodník v detaile, ulica s domom a cestou s autami, priechod pre chodcov a chodník) že by tam ten páchatel' ešte mohol niekde sa skrývať, tak asi málo z nás by si trúfalo čeliť nejakému ďalšiemu útoku. Čiže vysoko pravdepodobne práve ten strach paralyzoval tých potenciálnych pomáhajúcich.*“

V obraze gestikulujúce ruky, potom psychologička, strih na redaktorku, ktorá ju počúva. Späť strih na gestikulujúce ruky.

Denisa Czibulka: „*Sociálna psychologička vysvetľuje, prečo ľudia ľudom v núdzi nepomôžu. Aj keď by sa to znalo až samozrejme a prirodzené a okolnosti by si to jednoznačne pýtali.*“

Mgr. Barbara Lašticová, PhD. hovorí najprv v obraze: „*V psychológii tento fenomén sa nazýva efekt prizerajúceho sa, (v obraze jeden človek tlačí do dverí autobusu druhého, v pravej hornej časti obrazovky titulok: zdroj: facebook Policia SR. Potom na ulici potýčka viacerých ľudí – obrazy sú rozrastované) a je strašne veľa prípadov, kedy niekto bol na verejnosti bitý, niekoho dobodali nožom, ostatní ľudia to videli a nikto nezasiahol. Nie je to ojedinelý prípad, opakované sa to deje. Ak je v tom priestore viac ľudí, tak možno si ten človek, ktorý aj chvíľu zvažuje pomoc, povie, že veď (opäť hovorí v obraze) ja pomôcť nemusím, je tu viac ľudí, iní určite pomôžu.*“

17:39:25 V obraze záznam, kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, pričom vo zvuku počuť výkrik *Pomoc*. V pravej hornej časti titulok *zábery z priemyselnej kamery*. V závere obrazu v podmazze začne hrať emotívna hudba.

Mgr. Barbara Lašticová, PhD. Pokračuje najprv v obraze: „*Druhý dôvod je sociálny vplyv. (v obraze osvietený chodník, v diaľke pohyb ľudí, bitka, jeden človek uteká smerom ku kamere, v pravom hornom rohu titulok archív: Reflex) Ak vidíte, že tí ľudia nekonajú, ak vidíte, že norma sociálna je nekonať, tak si myslíte, že zrejme nie je správne tam ísť a pomôcť, zrejme tí druhí vedia, čo robia, tak ani ja nezasiahnem.*“

17:39:41 V obraze: čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, _v pravej hornej časti je dátum 2023-01-01 a odpočítava sa čas od 06:09:32 do 06:09:34. Vo zvuku počuť výkrik ženy, pokračuje dramatický hudobný podmaz

Mgr. Barbara Lašticová, PhD. pokračuj v obraze: „*Ďalší dôvod je strach. Mnoho ľudí sa bojí (v obraze dvaja kráčajúci po chodníku (v zábere len nohy) s titulkom archív: TN, fontána v meste, detail fontány a ľudia na ulici, dvaja policajti kráčajúci po ulici, ulica s domami a autami, na ceste stojí chrbtom policajt, v diaľke ďalší policajti a opáskované miesto činu – na chodníku vidieť kúsok modrého vreca s obeťou, ktoré je prekryté čiernym obdlžníkom) a ďalším vlastne motívom je aj taký pocit vlastnej sebaučinnosti, ktorý mnohým ľudom chýba, a ľudia vlastne nevedia, čo by mali v takej situácii urobiť.*“

Prvý muž odpovedajúci v obraze na anketu: „*Tento svet je celý zlý. V dnešnej dobe vám nikto nepomôže a stále bolo..., radšej kričte horí, horí, ako pomoc, pomoc.*“

Druhý muž z ankety: „*My tu všetci ťažko toto prežívame a myslím, že tá spoločnosť už roky ide k tomu, že (v obraze tri osoby ukladajú kahance pri mieste činu) tí ľudia nevsímajú si jeden druhého. Sú ľahostajní k sebe navzájom.*“

Mgr. Barbara Lašticová, PhD.: „Hovorí sa, že ak máte intuíciu, že by ste mali konať, okamžite konajte, nerozmýšľajte.“

V obraze policajné auto ide po ceste.

Mgr. Elena Gallová Kriglerová, sociologička, Centrum výskumu etnicity a kultúry v obraze: „Ja si myslím, že my sme v permanentnej kríze posledné tri roky, a keď sa na to pozrieme o desať rokov, alebo keby sme sa pozreli (v obraze rôzne zábery z obdobia pandémie Corony, v pravej hornej časti obrazovky titulok *archív: TN*) pred piatimi rokmi, že čo všetko sa stane, keby nám to niekto povedal, tak neuveríme, že to zvládneme. Myslím si, že žijeme naozaj veľmi ťažkú dobu, čo neospravedlňuje ľudí, že nekonajú. Ale možno vysvetľuje to do istej miery, zase sa niečo deje. (V obraze strel'ba raketometu, strih na vojakov v zdemolovanej budove, prekladanie munície, detail na plačúcu staršiu osobu, hasenie horiaceho domu) *Aj tá vražda, keď ju vidíte proste v malom meste, tak si podvedome možno niekto povie, už ďalšiu vec nie.*“

17:40:47 v obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, pričom vo zvuku počuť výkrik, v pravej hornej časti s titulkom *zábery z priemyselnej kamery*, potom strih na policajné auto s páskou.

Mgr. Barbara Lašticová, PhD. V úvode a závere hovorí v obraze: „To hovoria tí ľudia, ktorí ako keby trénujú ľudí na to, aby neboli tými prizerajúcimi sa, (v obraze rôzne rozrastované zábery z bitky vo vozidle MHD, v pravej hornej časti obrazovky titulok: *zdroj: Týdeník Polície*) oni hovoria, že jednoducho prvá vec, čo si treba povedať, je, že som tu ja, som tu sám za seba, musím zasiahnuť, musím aspoň zakričať: *Pomoc už je na ceste. Haló, deje sa niečo? Tým vyplaším toho páchatel'a a potom môžem nejakým spôsobom konať.*“

V obraze svietiace policajné auto, muž v bráne domu, osoba na balkóne v tme, idúce auto po ceste.

Mgr. Elena Gallová Kriglerová najprv mimo obraz, potom v obraze: „To, že nereagujeme na to, keď vidíme, že niekto potrebuje pomoc, je o tej súdržnosti, lebo tam stačilo zavolať políciu, že nemusíte hneď konať.“

V podmaže je emotívna hudba. V obraze rozrastované zábery bitiek na ulici, v pravej hornej časti obrazovky titulok: *archív: Reflex.*, potom kráčajúci chodec od chrbta)

Denisa Czibulka: „Podľa odborníkov ľudí, ktorí sa dokážu v kritickej situácii ohrozenia postaviť na stranu toho, komu je ubližované, majú vraj silnú empatiu, vysokú mieru sebaúčinnosti a morálnej zodpovednosti za blaho iných.“

Mgr. Barbara Lašticová, PhD. v úvode a závere hovorí v obraze: „Vedia, ako zasiahnuť, vedia, čo povedať, vedia ako poskytnúť pomoc. (V obraze pohľad na dom, pred ktorým sa stala vražda, rôzne strihy na okolie miesta činu), a práve tieto kvality by bolo potrebné kultivovať v ľuďoch už od mladosti, aby vlastne boli pripravení zasiahnuť. Je to vlastne vec, ktorú sa nikto z nás neučil, nikto z nás nebol socializovaný do empatie, do pomáhania. Častokrát vlastne sme boli socializovaní do toho, (v obraze rozrastované zábery z bitky vo vozidle MHD, v pravej hornej časti obrazovky titulok: *zdroj: TV Košice*) pohľad že nestaraj sa ty do druhých, nie je slušné starať sa, hej, ale niekedy sa musíme starať.“

17:42:03 V obraze čiernobiely záznam kamerových záberov z ulice, kde na chodníku jedna osoba uteká pred druhou, prvá osoba padá na zem, druhá osoba prechádza cez cestu, v pravej hornej časti s titulkom *zábery z priemyselnej kamery*, potom strih na panelák v tme s rozsvietenými oknami, v pravej hornej časti obrazovky titulok: *archív: TN*, švenk na policajné auto pred domom, strih na vchod do domu s ľuďmi, na sanitku pred domom, potom detailnejší záber na sanitku a záchranára zdravotnej služby, detail policajného auta s páskou, detail pásky na ulici s vysvietenou bránou a ľuďmi.)

Denisa Czibulka: „Vražda ženy a potom rodinná tragédia, kde po strel'be zostali mŕtve štyri osoby – dve deti a ich rodičia. Mohli obom tragédiám zabrániť rodinní príslušníci? Náhodní okoloidúci? Blízki či známi alebo susedia? Ako? Dá sa to vôbec? A my sme iba nevšímaví a ľahostajní pod náporom vlastných každodenných starostí a bojov o prežitie?“

Mgr. Barbara Lašticová, PhD. Najprv hovorí v obraze: „*Všetky spoločenské krízy, ktorými sme čelili v poslednom období, (v obraze zábery z manifestácie a na protestujúcich pred parlamentom, v pravej hornej časti obrazovky titulok: archív: TN, ťažkoodenci vedú muža so zranenou hlavou, strih na ťažkoodencov na ceste, na manifestujúcich pred prezidentským palácom, rôzne pohľady na manifestujúcich, zásah ťažkoodencov a policajtov na koňoch), tak ony testujú našu rezilienciu, našu odolnosť ako spoločnosti, hej, a samozrejme v ľuďoch sú silne vybičované emócie, mnohí ľudia mali zvýšené pocity depresie v súvislosti s vojnou na Ukrajine, mnohí ľudia dnes prežívajú zvýšené pocity stresu v súvislosti s energetickou krízou, so zvyšovaním cien, a tak ďalej.* (hovoriaca opäť v obraze) *V tých ľuďoch, ktorí majú krehké mentálne zdravie, sa to možno potom vyeskaluje takým spôsobom, že v týchto ťažkých životných situáciách, keď sa to napätie nakopí, (v obraze skupinka demonštrujúcich) jednajú skratovo.*“

V obraze rôzne zábery na štrajkujúcich, v pravej hornej časti obrazovky titulok: archív: TN.

Mgr. Elena Gallová Kriglerová najprv mimo obraz, potom v obraze: „*Bezpečie nám pokrýva veľmi veľa oblastí života, že nie je to iba o tom, či nám niekto fyzicky ublíži, ale aj či sa môžeme spolaľhnúť, že niečo dobre dopadne, či neprídeme o prácu.* (V obraze záber na tmavú ulicu, strih na ženu zapalujúcu kahanec na mieste činu, detail kahancov.) *Toto nevyhnutne veľmi intenzívne vplýva na taký náš pocit pokoja, každodenného pocitu, že sa môžem spolaľhnúť, že dnes sa nestane žiadna katastrofa.*“

V obraze pokračovanie záberu na kahance, detail tváre ženy, strih na zatváranie kahanca, detail hlavy ženy, strih na kahance

Mgr. Barbara Lašticová, PhD.: „*Ja by som to nepaušalizovala tak, že celá spoločnosť je ľahostajná. Nie, nie sme všetci ľahostajní, vieme sa mobilizovať v solidarite na pomoc iným, ale sú naozaj prípady, kedy zlyhávame ako ľudské empatické, altruistické bytosti.*“

17:43:32 audiovizuálny komunikát *Reflex*, zostrih ďalšieho obsahu programu *uvidíte*, audiovizuálny komunikát *Reflex*, komunikáty označujúce sponzorov programu Pssst! FORTE a NEOSPAN forte, oznam o programe *Mama na prenájom* ¹², audiovizuálny komunikát *Markízy* **17:44:14** reklamný blok (Muconasal plus, Lidl, Voltaren, Lay's, GYNIMUN RAPID, Dr. Max, Vagisan Hydro krém, Bi-Oil, Yomogi, Liptov, ESSENTIALE, coop JEDNOTA, Mucosolvan, PLUS 7 dní, Canesten GYN, grizly.sk, Nalgesin S, Billa, Voltaren Forte), audiovizuálny komunikát *Markízy*, upútavka na program *Mama na prenájom* ¹², audiovizuálny komunikát *Markízy*, komunikáty označujúce sponzorov programu Pssst! FORTE a NEOSPAN forte.

17:51:16 pokračovanie programu *Reflex*, príspevok o úspešnom tanečníkovi Adamovi Barabášovi, ktorý pracuje ako tanečník v striptízovej šou.

17:55:47 audiovizuálny komunikát *Reflex*, „*nabudúce*“ – zostrih obsahu piatkového *Reflexu*, rozlúčenie sa moderátorky s divákmi, záverečný titulok.

17:56:13 komunikáty označujúce sponzorov programu TIPOS, Pssst! FORTE, Lipoxal Ultra Fit, audiovizuálny komunikát *Markízy*.

17:56:50 komunikáty označujúce sponzorov programu 365 bank, incon, COSMOS DISCOVERY, ORIONFESTIVAL.

17:57:30 začiatok programu *Mama na prenájom* ¹².

18:00:00 koniec záznamu.